

Wzorzec rozwoju Mazowsza

*MAZOWIECKIE FORUM TERYTORIALNE,
17 kwietnia 2014 r.*

Tomasz Zegar, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

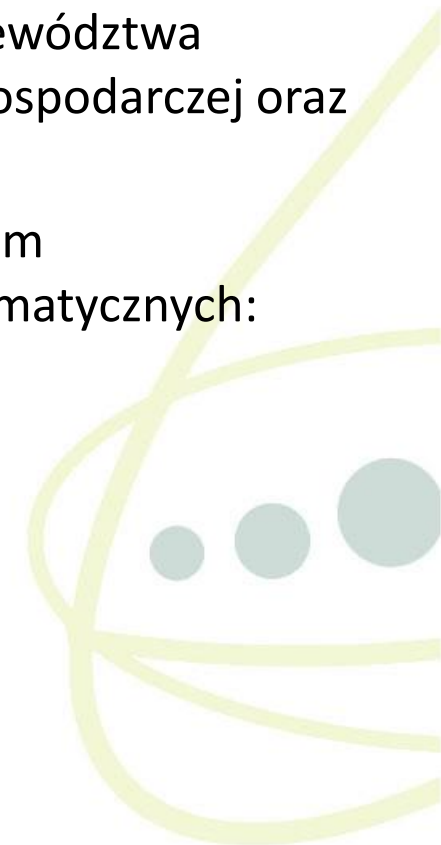
Założenia badania

- Wzorzec rozwoju rozumiany jest jako pożądany stan sytuacji gospodarczej i społecznej województwa. Osiągnięcie tego stanu możliwe jest dzięki realizacji celów rozwojowych wyznaczonych przez władze województwa i zapisanych w głównych dokumentach programowych.
- Celem badania „Wzorzec rozwoju Mazowsza” było:
  - pogłębienie wiedzy o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego i jej uwarunkowaniach w porównaniu z wyznaczonymi regionami referencyjnymi;
  - wskazanie różnic w poziomie rozwoju Mazowsza w porównaniu z regionami referencyjnymi oraz określenie możliwości zmniejszania tych różnic;
  - przygotowanie systemu bieżącego monitorowania poziomu rozwoju województwa mazowieckiego w odniesieniu do regionów referencyjnych.

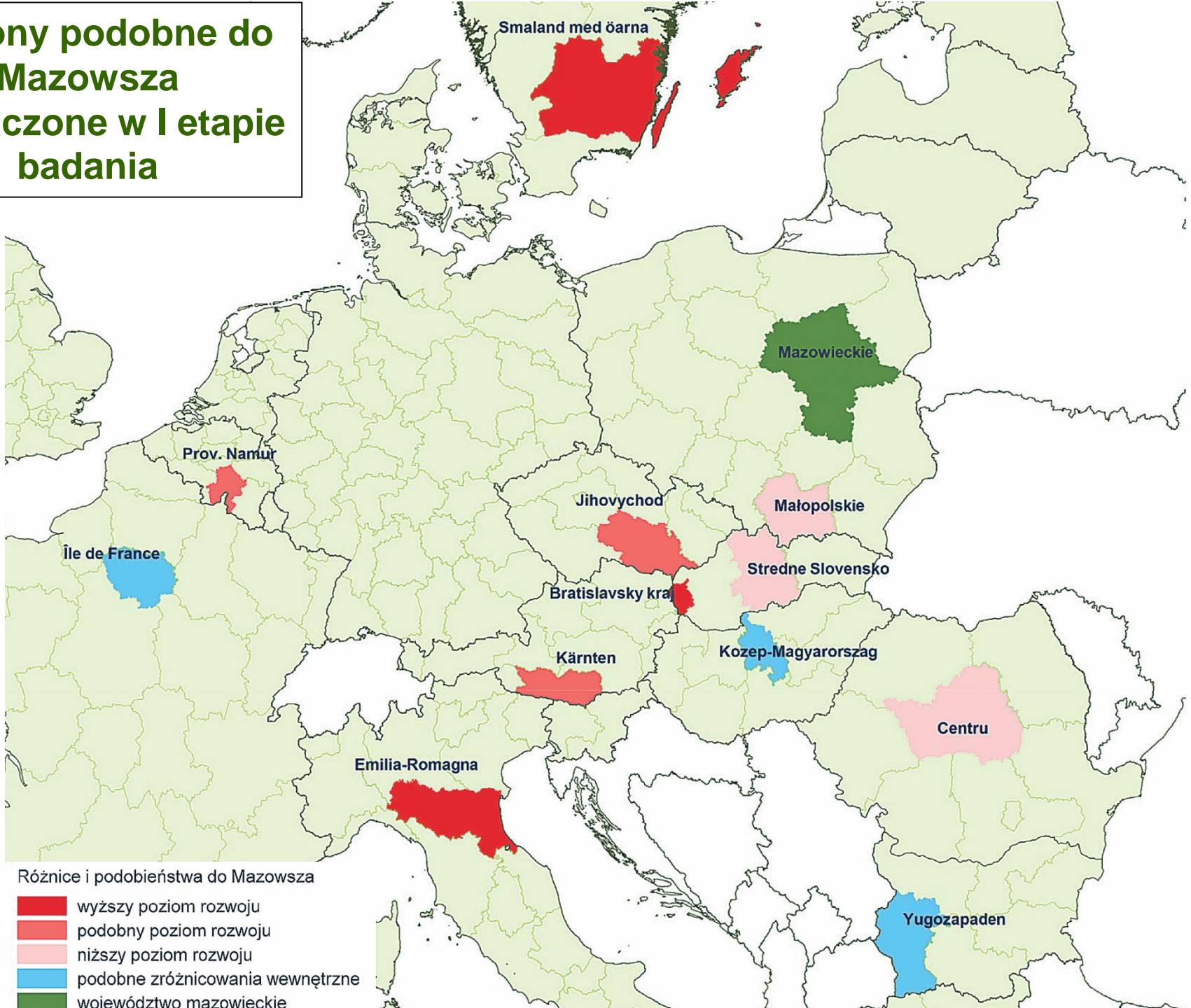
Wzorzec rozwoju Mazowsza – etap I

Zakres I etapu objął:

- wyznaczenie regionów referencyjnych - podobnych do województwa mazowieckiego pod względem struktury demograficznej, gospodarczej oraz zróżnicowania wewnętrznego,
- pomiar wielkości różnic rozwojowych między województwem mazowieckim a regionami referencyjnymi w 9 zakresach tematycznych:
  1. kapitału społecznego,
  2. kapitału intelektualnego,
  3. rozwoju gospodarczego,
  4. przedsiębiorczości,
  5. aktywności zawodowej,
  6. innowacyjności gospodarki regionalnej,
  7. konkurencyjności regionu,
  8. stanu środowiska naturalnego,
  9. zróżnicowania wewnętrznego.

Regiony podobne do Mazowsza wyznaczone w I etapie badania

Różnice i podobieństwa do Mazowsza

- wyższy poziom rozwoju
- podobny poziom rozwoju
- niższy poziom rozwoju
- podobne zróżnicowania wewnętrzne
- województwo mazowieckie

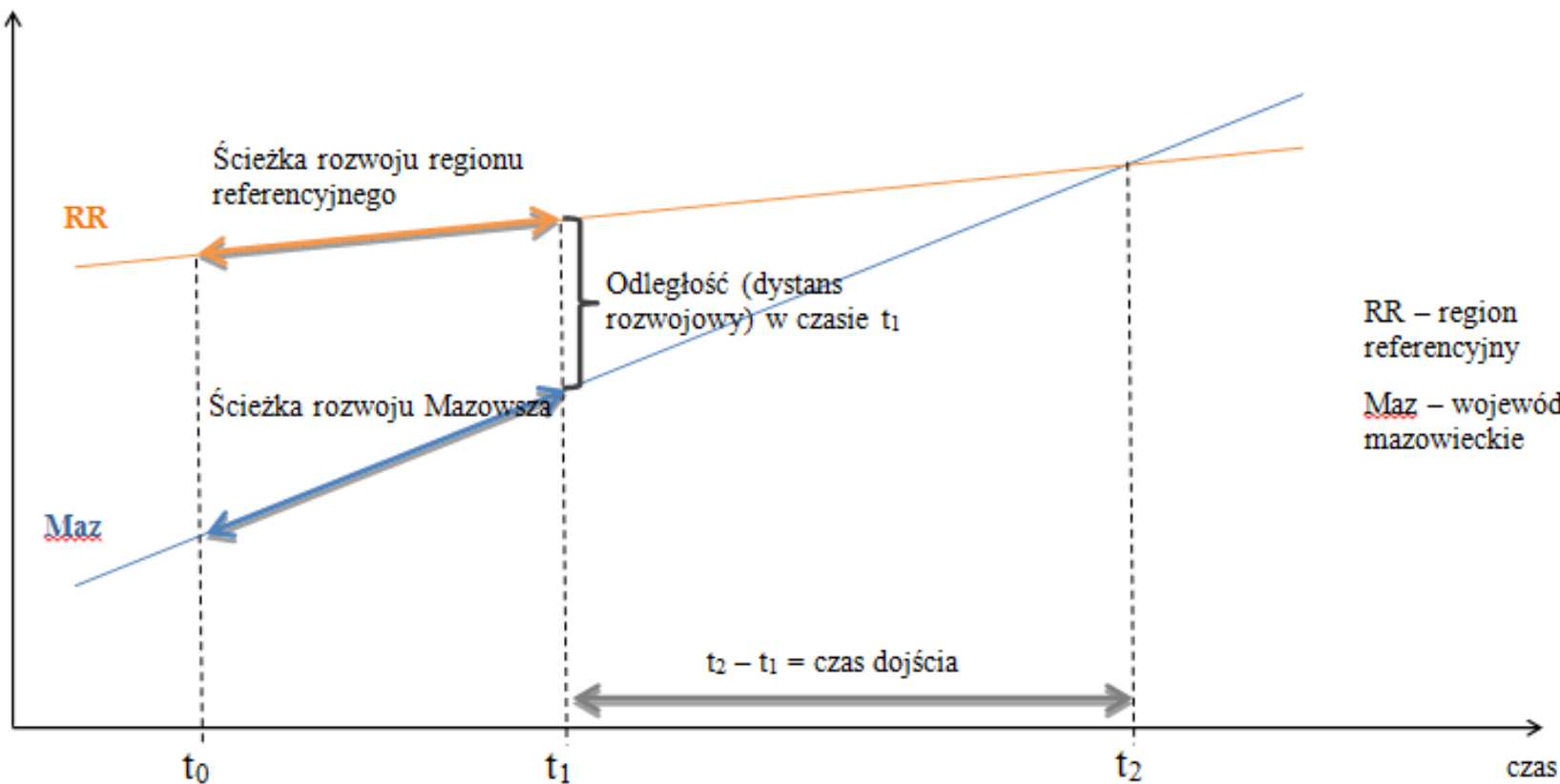

Wzorzec rozwoju Mazowsza – etap II

- Zakres II etapu badania objął:
  - analizę ścieżek rozwoju województwa mazowieckiego i 14 regionów referencyjnych w 12 zakresach pomiaru (zakresy z I etapu rozszerzono o: ubóstwo i wykluczenie społeczne, jakość życia oraz e-rozwoj)
  - pomiar odległości (dystansu rozwojowego) pomiędzy województwem mazowieckim a regionami referencyjnymi z wykorzystaniem opracowanego w tym celu wskaźnika syntetycznego,
  - określenie czasu dojścia do poziomu rozwoju regionów referencyjnych,
  - opracowanie procedur monitorowania różnic w poziomie rozwoju województwa mazowieckiego i regionów referencyjnych.

Wzorzec rozwoju Mazowsza – etap II

poziom
rozwoju

RR – region referencyjny

Maz – województwo mazowieckie

Regiony referencyjne w II etapie badania

- Bratislavský Kraj (Słowacja)
- Emilia-Romagna (Włochy)
- Kärnten (Austria)
- Province de Namur (Belgia)
- Woj. małopolskie (Polska)
- Centru (Rumunia)
- Île-de-France (Francja)
- Berlin i Brandenburg (Niemcy)
- Stuttgart (Niemcy)
- Noord Holland (Holandia)
- Comunidad de Madrid (Hiszpania)
- Stockholm (Szwecja)
- Akershus i Oslo (Norwegia)

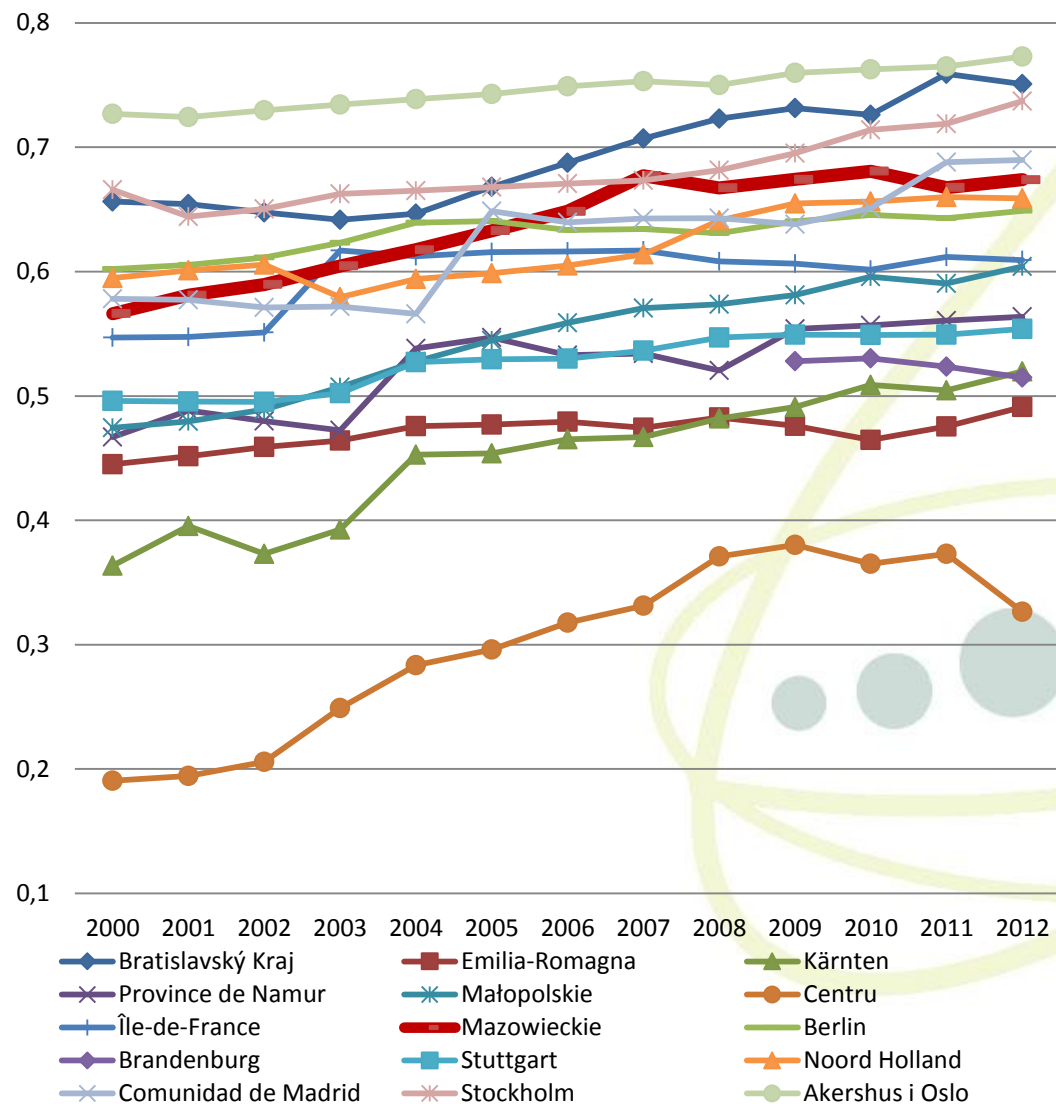
Poziom kapitału intelektualnego

Mierzony za pomocą:

- udziału osób dorosłych z wyższym wykształceniem
- udziału osób uczestniczących w procesie uczenia przez całe życie
- liczby uczniów szkół policealnych i studentów

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia*
Kärnten	2062	-50
Małopolskie	2060	-48
Centru	2059	-47
Berlin	2005	osiągnięty
Noord Holland	2001	osiągnięty
Comunidad de Madrid	2032	-20
Stockholm	2019	7
Akershus i Oslo	2025	13

* Ujemny czas oznacza dojście regionu o niższym poziomie rozwoju do poziomu Mazowsza

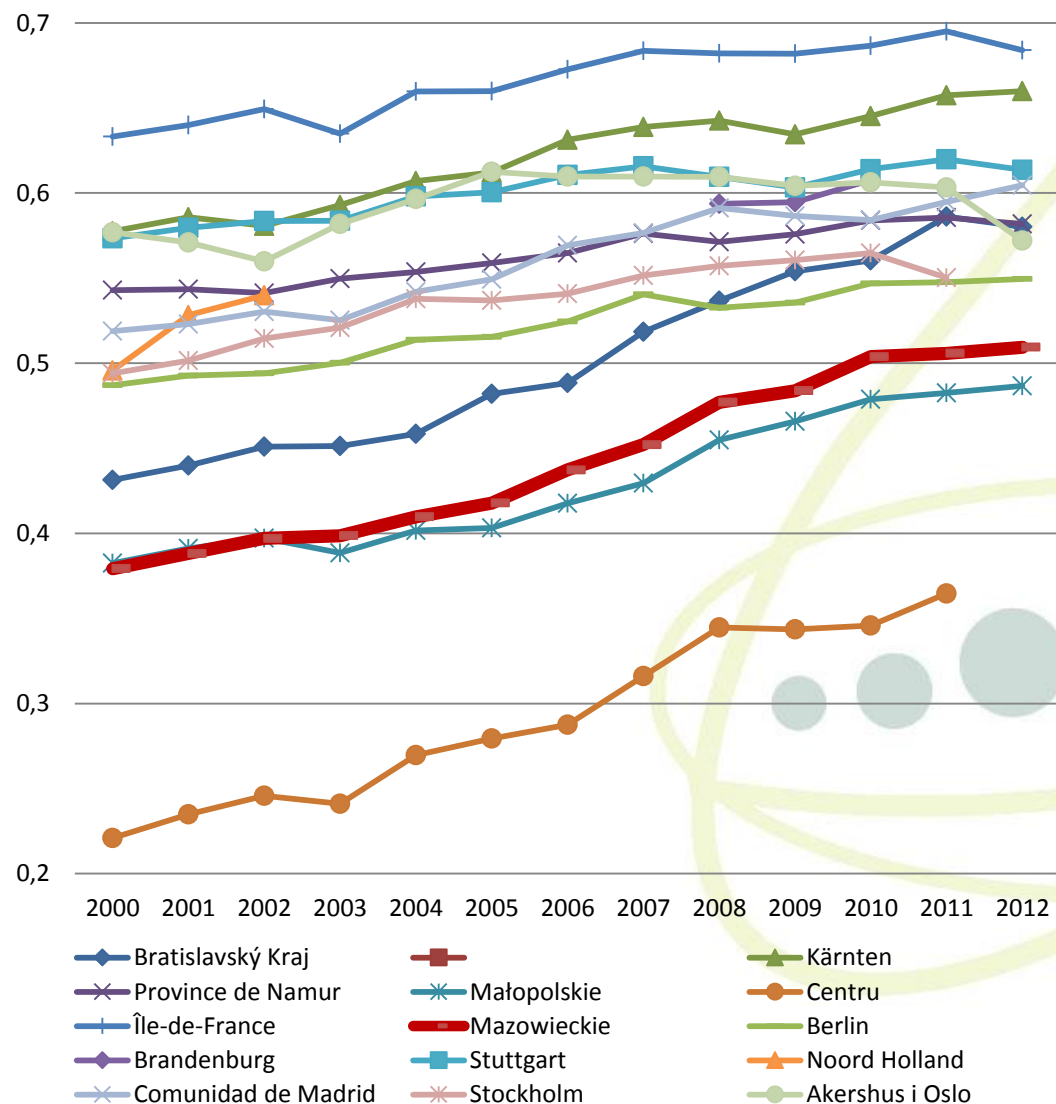
Poziom jakości życia

Mierzony za pomocą:

- średniej oczekiwanej długości życia
- średniego dochodu rozporządzalnego gospodarstw domowych
- dostępu do opieki zdrowotnej
- liczby samochodów osobowych
- liczby urodzeń żywych

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia
Kärnten	2042	30
Province de Namur	2021	9
Małopolskie	2000	osiągnięty
Île-de-France	2038	26
Berlin	2018	6
Stuttgart	2024	12
Comunidad de Madrid	2032	20
Akershus i Oslo	2021	9

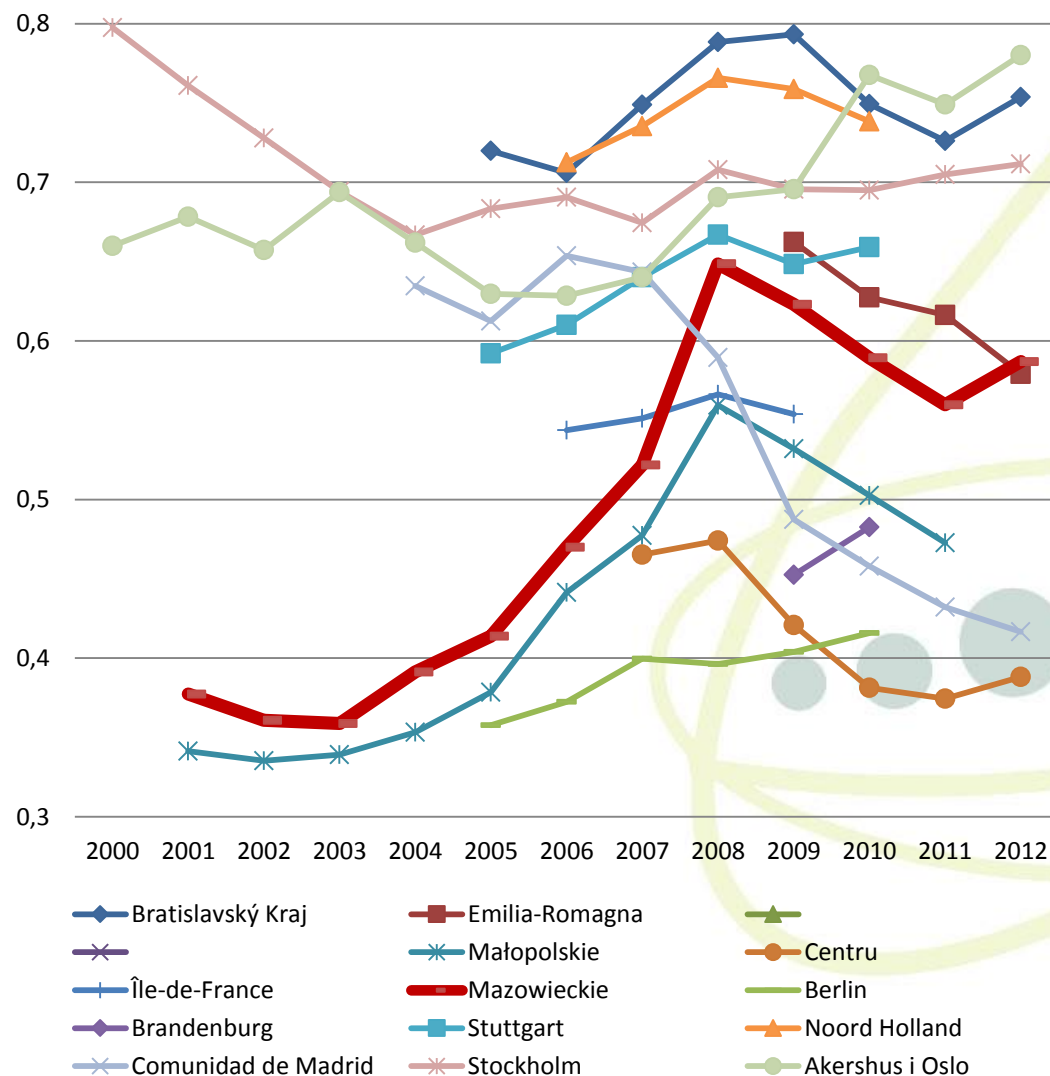
Poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego

Mierzony za pomocą:

- zagrożenia ubóstwem
- udziału młodzieży niekontynuującej nauki
- bezrobocia długookresowego

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia*
Bratislavský Kraj	2020	8
Emilia-Romagna	2013	-1
Centru	2002	osiągnięty
Île-de-France	2007	osiągnięty
Berlin	2003	osiągnięty
Stuttgart	2011	osiągnięty
Noord Holland	2014	-2
Comunidad de Madrid	2008	osiągnięty
Stockholm	2014	2
Akershus i Oslo	2018	6

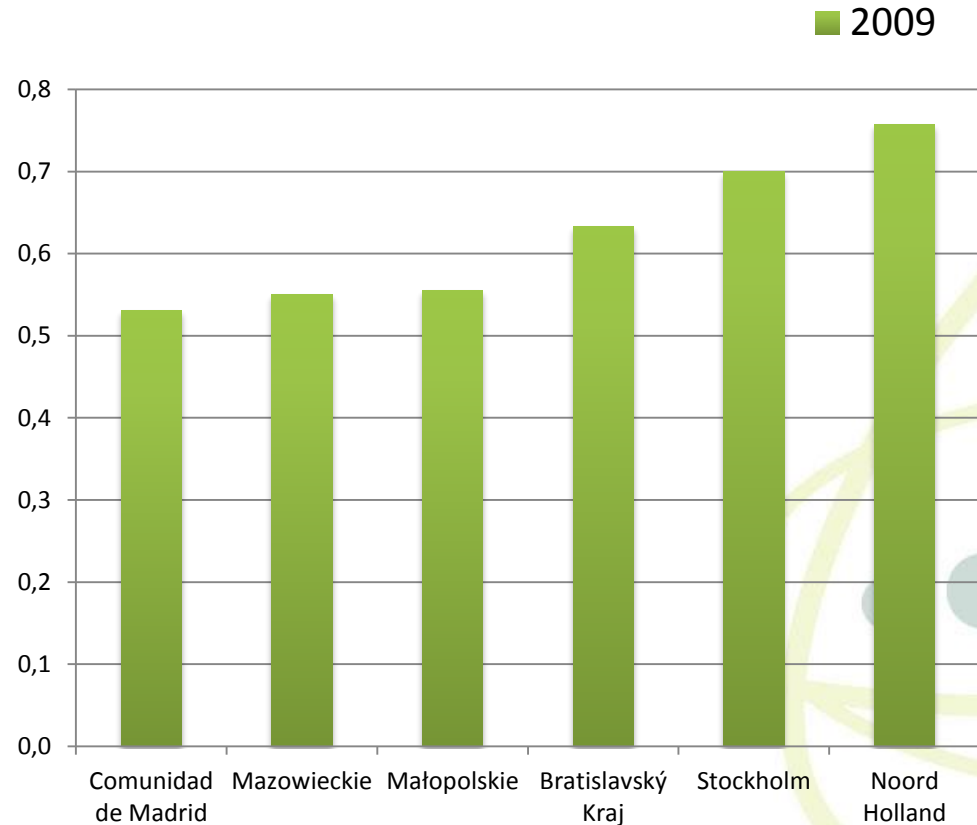
* Ujemny czas oznacza dojście regionu o niższym poziomie rozwoju do poziomu Mazowsza

Poziom kapitału społecznego

Mierzony za pomocą:

- frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego
- udziału osób deklarujących zaufanie do innych (w badaniach European Social Survey)
- udziału osób deklarujących działalność społeczną (ESS)

Ze względu na charakter wskaźników cząstkowych (dane gromadzone nieregularnie) nie było możliwe wykreślenie ścieżek rozwoju regionów i wyznaczenie czasu dojścia.

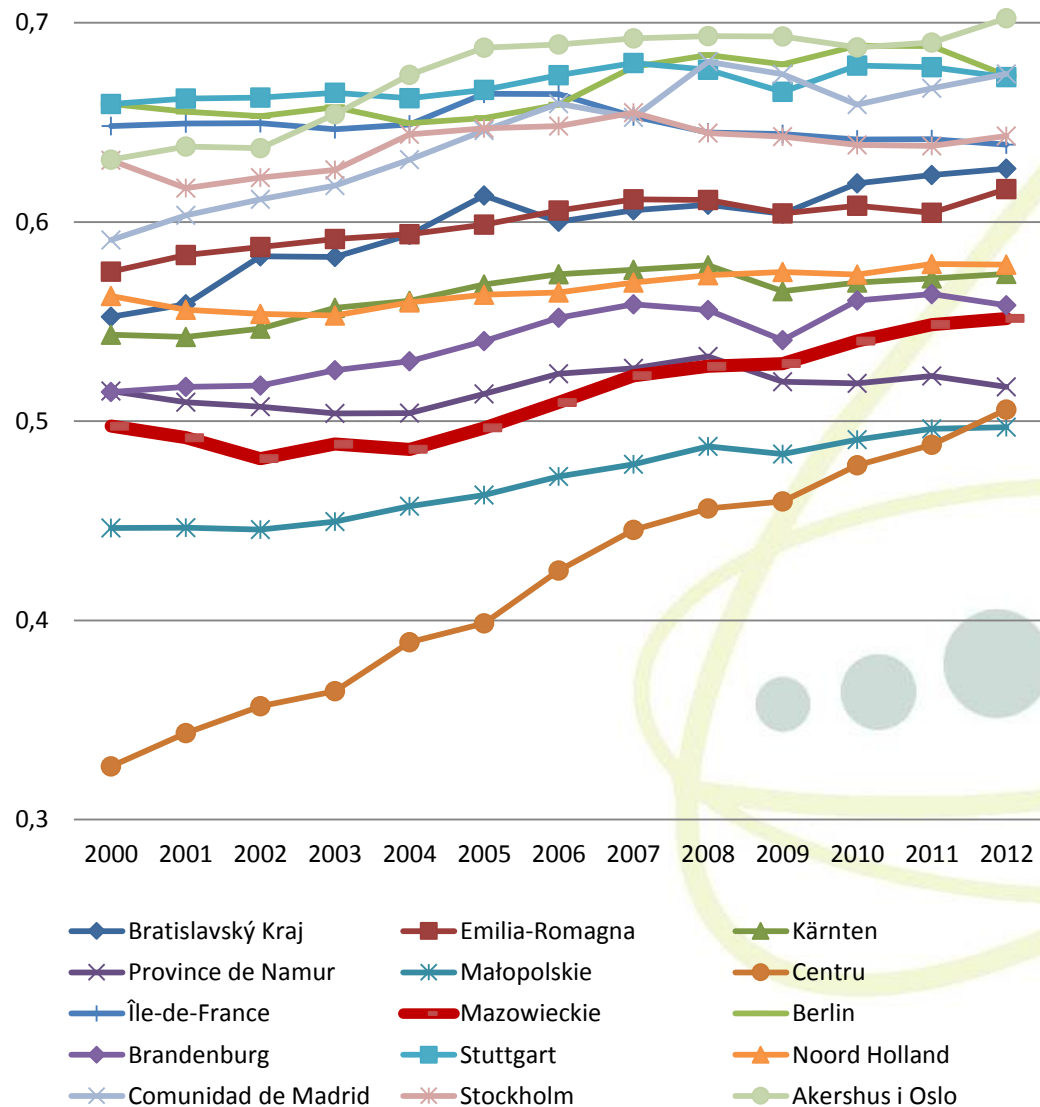
Poziom rozwoju gospodarczego

Mierzony za pomocą:

- PKB per capita
- udziału sektorów gospodarki w tworzeniu WDB

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia*
Emilia-Romagna	2034	22
Kärnten	2022	10
Province de Namur	2007	osiągnięty
Centru	2016	-4
Île-de-France	2026	14
Berlin	2060	48
Brandenburg	2023	11
Stuttgart	2041	29
Noord Holland	2020	8
Stockholm	2036	24

* Ujemny czas oznacza dojście regionu o niższym poziomie rozwoju do poziomu Mazowsza

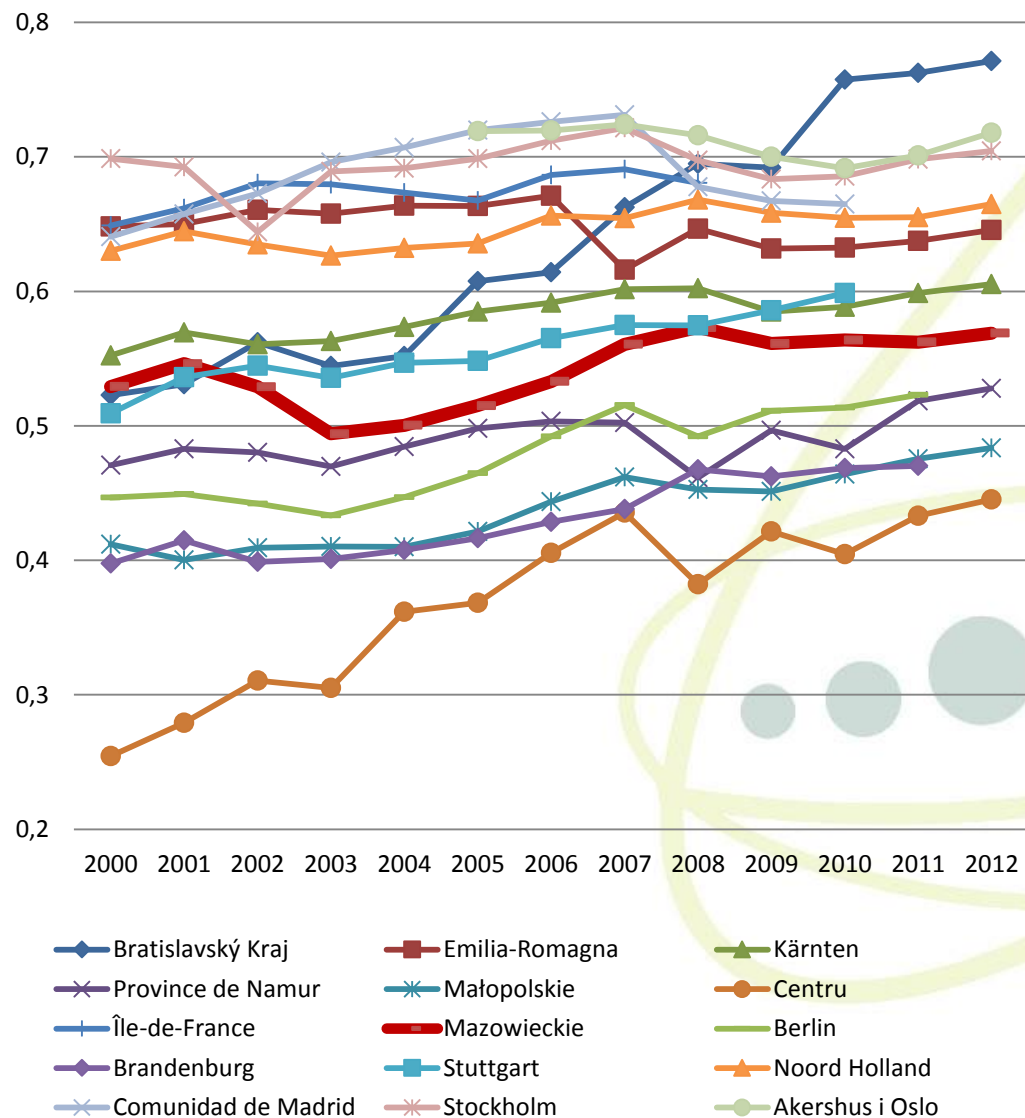
Poziom przedsiębiorczości

Mierzony za pomocą:

- liczby podmiotów gospodarczych
- nakładów na środki trwałe w przedsiębiorstwach
- zatrudnienia w przedsiębiorstwach

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia*
Bratislavský Kraj	2001	osiągnięty
Emilia-Romagna	2022	10
Kärnten	2063	51
Małopolskie	2050	-38
Centru	2022	-10
Île-de-France	2005	osiągnięty
Noord Holland	2065	53
Comunidad de Madrid	2007	osiągnięty
Stockholm	2052	40

* Ujemny czas oznacza dojście regionu o niższym poziomie rozwoju do poziomu Mazowsza

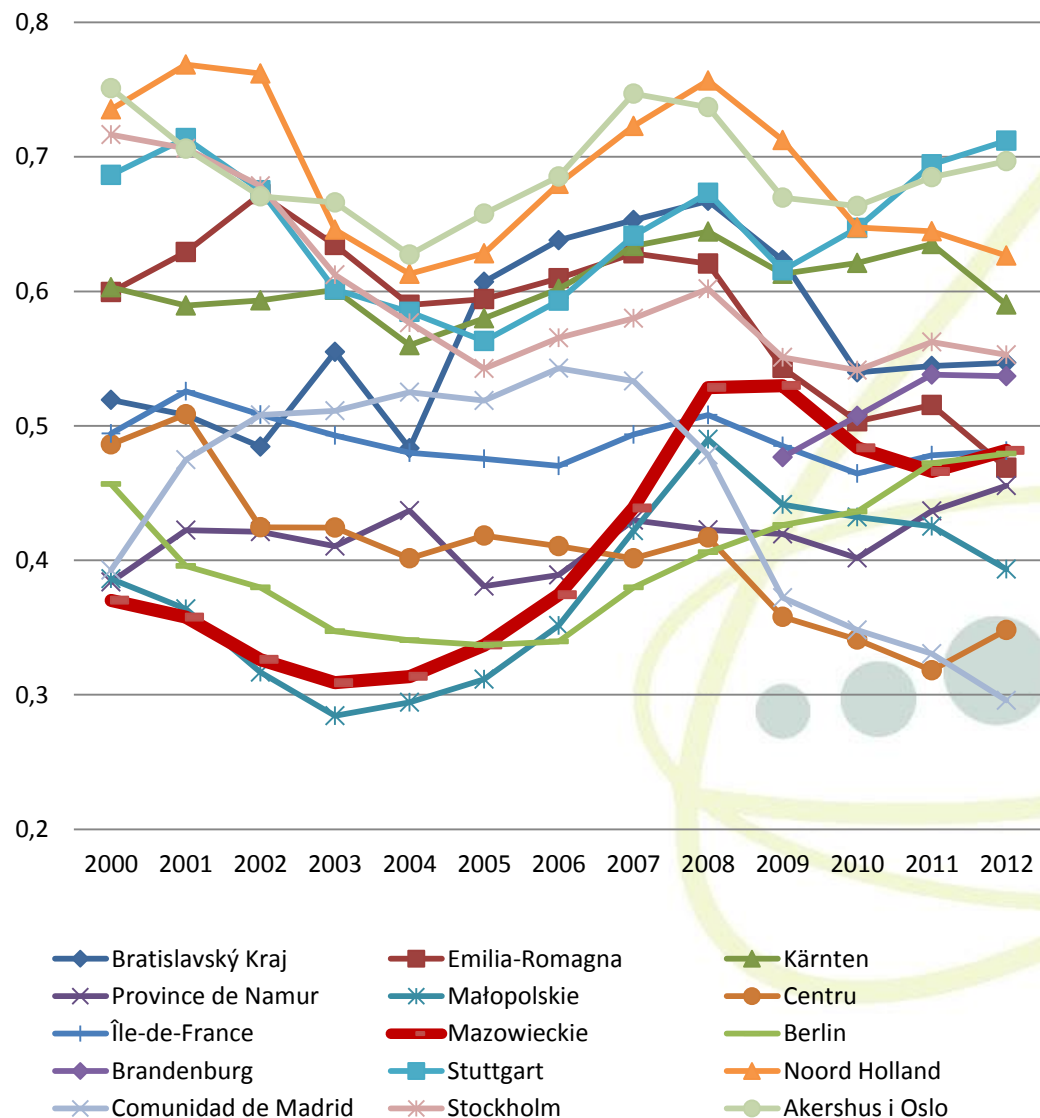
Poziom aktywności zawodowej

Mierzony za pomocą:

- stopy bezrobocia
- wskaźnika zatrudnienia
- stopy bezrobocia ludzi młodych

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia
Bratislavský Kraj	2022	10
Emilia-Romagna	2012	0
Kärnten	2020	8
Province de Namur	2007	osiągnięty
Małopolskie	2001	osiągnięty
Centru	2006	osiągnięty
Île-de-France	2010	osiągnięty
Berlin	2005	osiągnięty
Stuttgart	2021	9
Noord Holland	2018	6
Comunidad de Madrid	2007	osiągnięty
Stockholm	2012	0
Akershus i Oslo	2022	10

Poziom innowacyjności

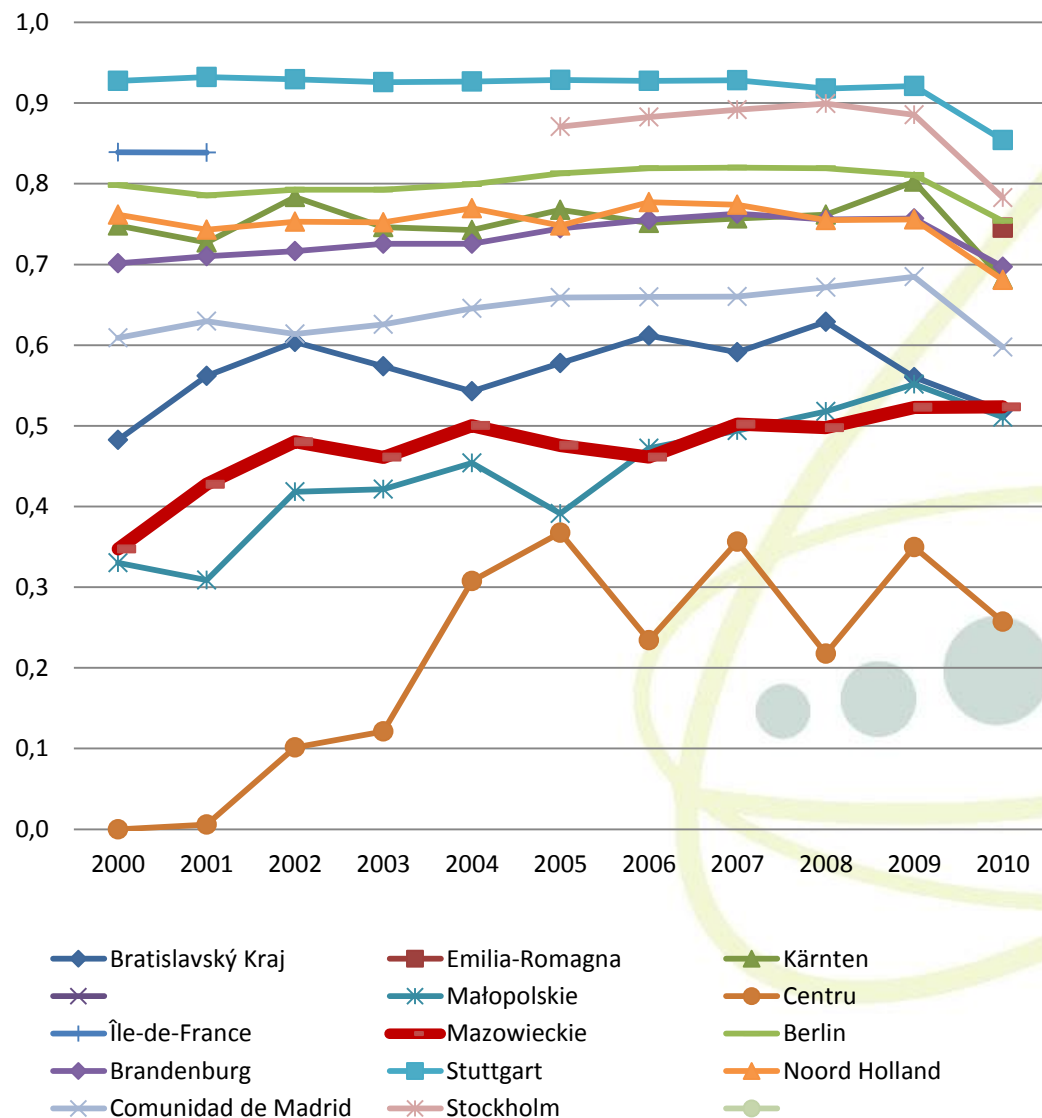
Mierzony za pomocą:

- zatrudnienia personelu B+R ogółem i w sektorze przedsiębiorstw
- udziału nakładów wewnętrznych na B+R w PKB
- wniosków patentowych złożonych do EPO

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia*
Bratislavský Kraj	2017	5
Małopolskie	2046	-34
Berlin	2250	238
Noord Holland	2079	67

* Ujemny czas oznacza dojście regionu o niższym poziomie rozwoju do poziomu Mazowsza

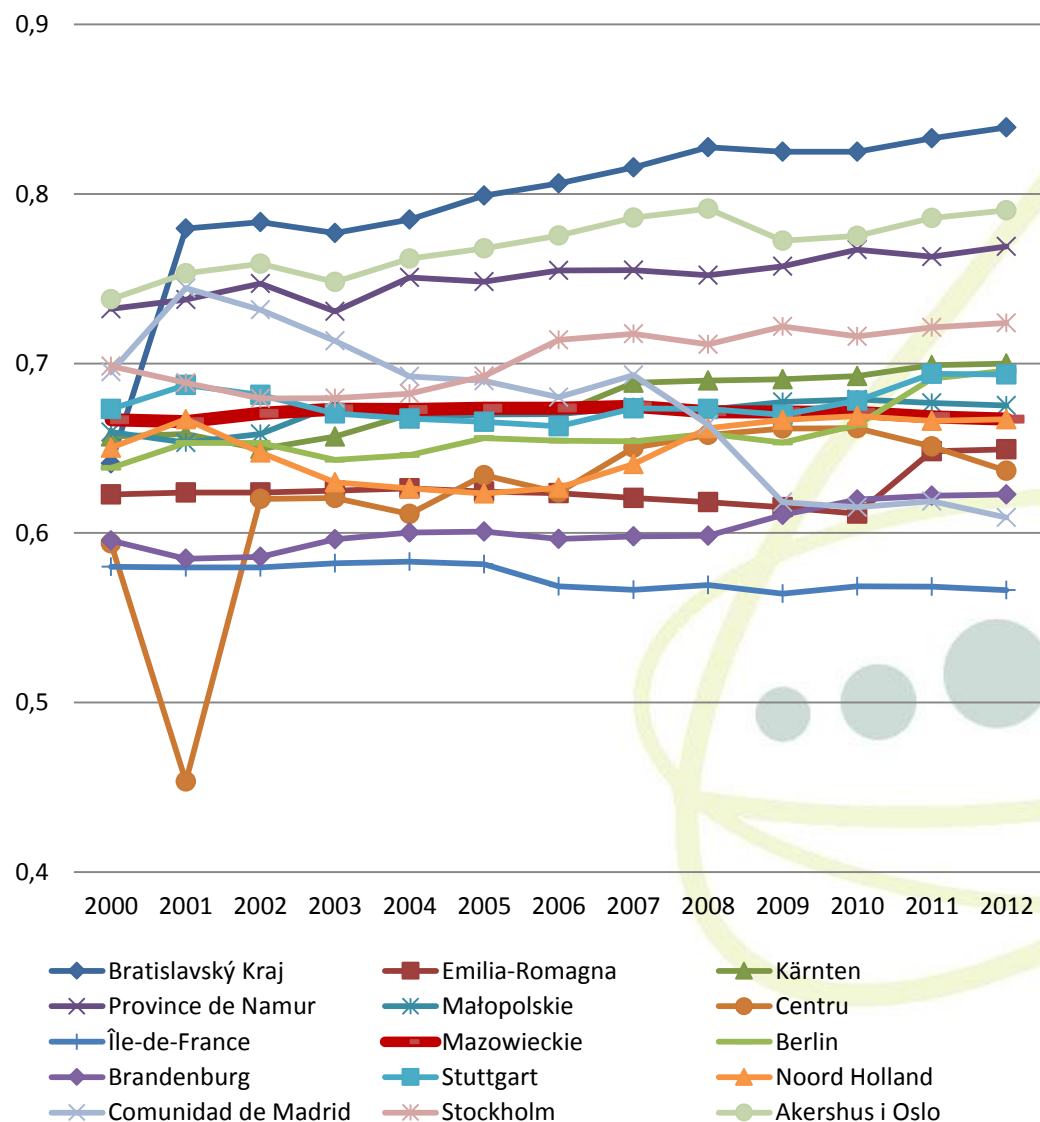
Poziom konkurencyjności

Mierzony za pomocą:

- liczby studentów
- salda migracji
- długości autostrad
- liczby zameldowań w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia*
Emilia-Romagna	2055	-43
Kärnten	2005	osiągnięty
Małopolskie	2007	osiągnięty
Centru	2012	osiągnięty
Berlin	2010	osiągnięty
Brandenburg	2031	-19
Noord Holland	2017	-5
Comunidad de Madrid	2006	osiągnięty

* Ujemny czas oznacza dojście regionu o niższym poziomie rozwoju do poziomu Mazowsza

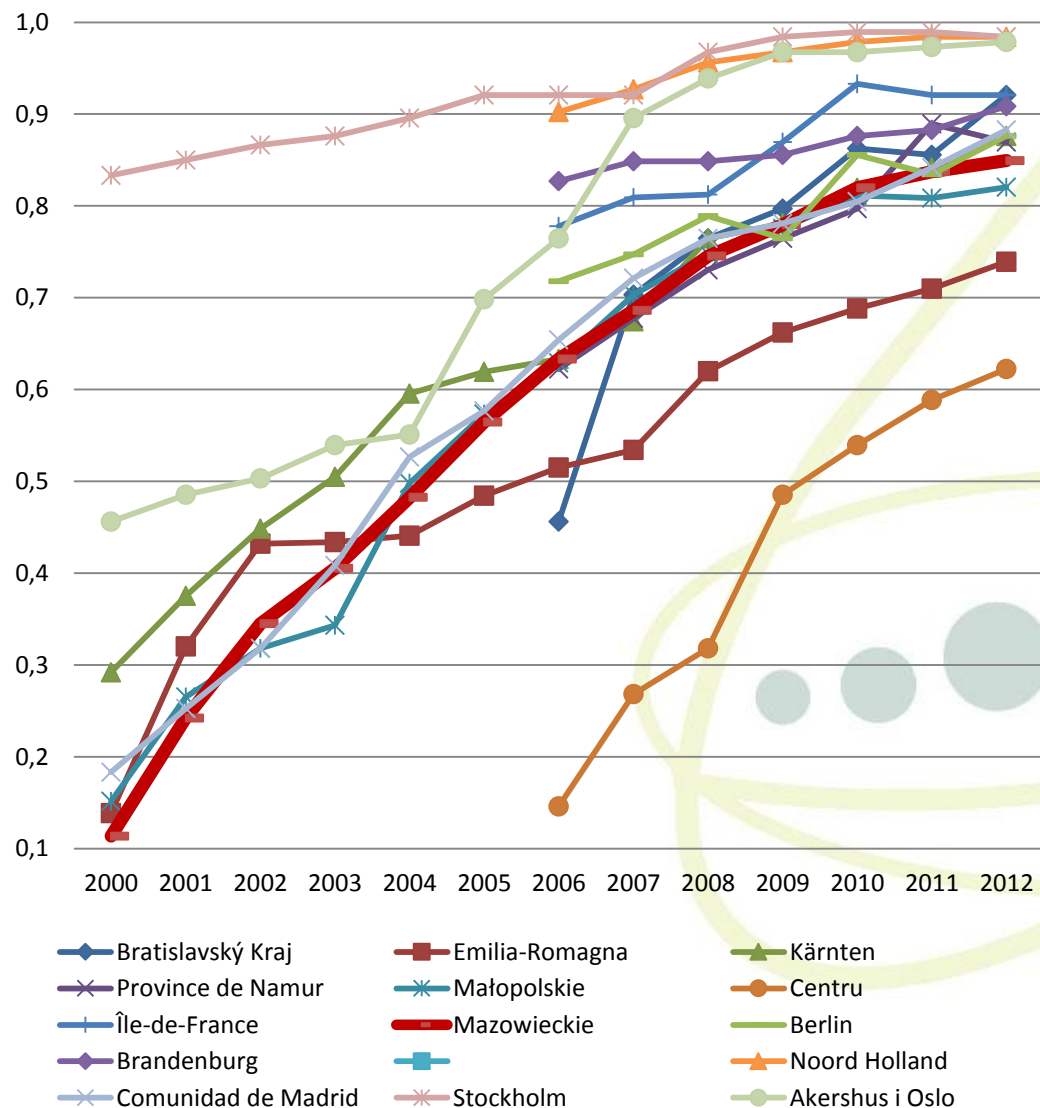
Poziom e-rozwoju

Mierzony za pomocą:

- udziału gospodarstw domowych wyposażonych w łącze internetowe

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia
Emilia-Romagna	2003	osiągnięty
Kärnten	2010	osiągnięty
Małopolskie	2004	osiągnięty
Comunidad de Madrid	2019	7
Stockholm	2013	1
Akershus i Oslo	2029	17

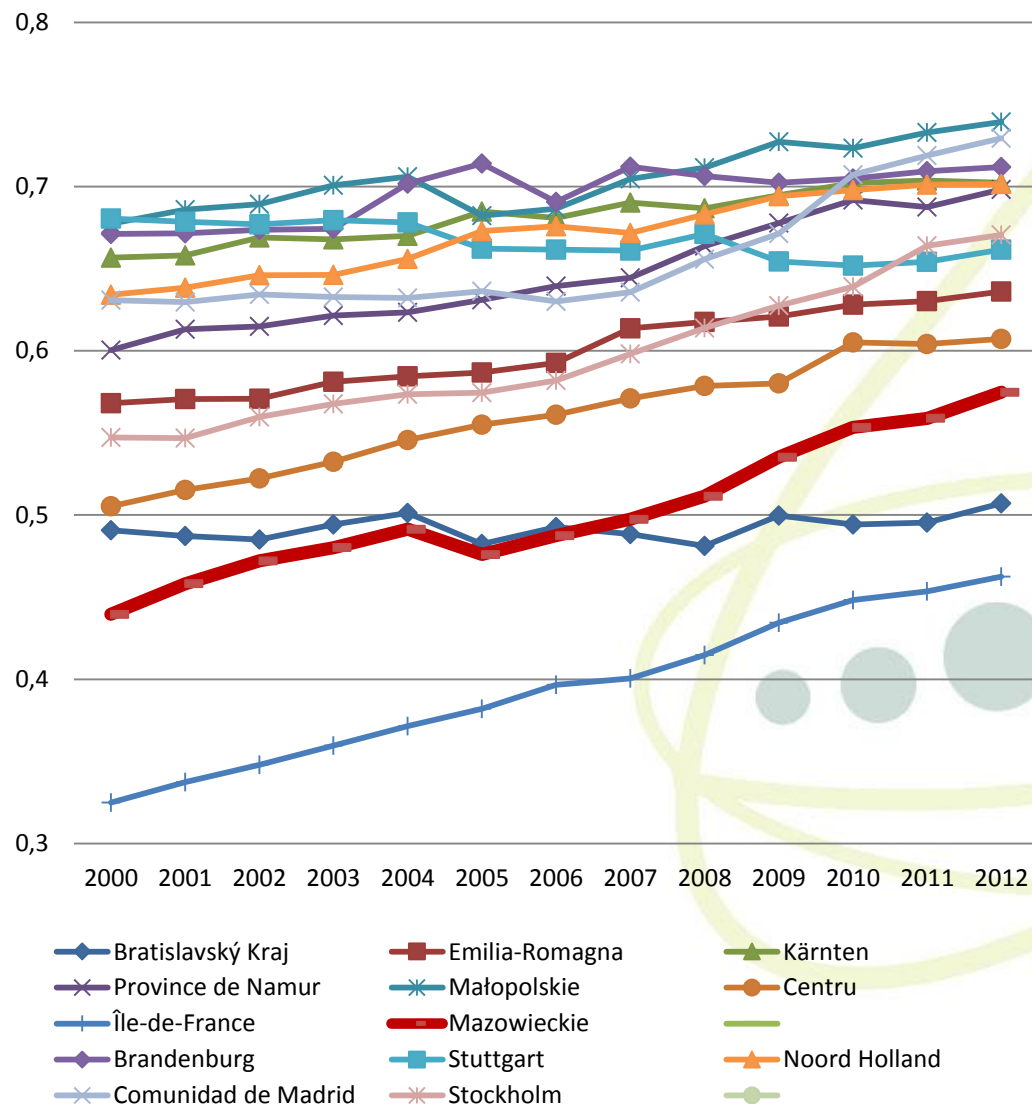
Ochrona środowiska przyrodniczego

Mierzona za pomocą:

- udziału mieszkańców korzystających z kanalizacji
- ilości wytworzonych odpadów
- udziału odpadów poddanych recyklingowi
- wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia*
Bratislavský Kraj	2005	osiągnięty
Emilia-Romagna	2031	19
Kärnten	2035	23
Province de Namur	2084	72
Małopolskie	2042	30
Centru	2047	35
Île-de-France	2079	-67
Brandenburg	2035	23
Stuttgart	2019	7
Noord Holland	2047	35
Comunidad de Madrid	2081	69

* Ujemny czas oznacza dojście regionu o niższym poziomie rozwoju do poziomu Mazowsza

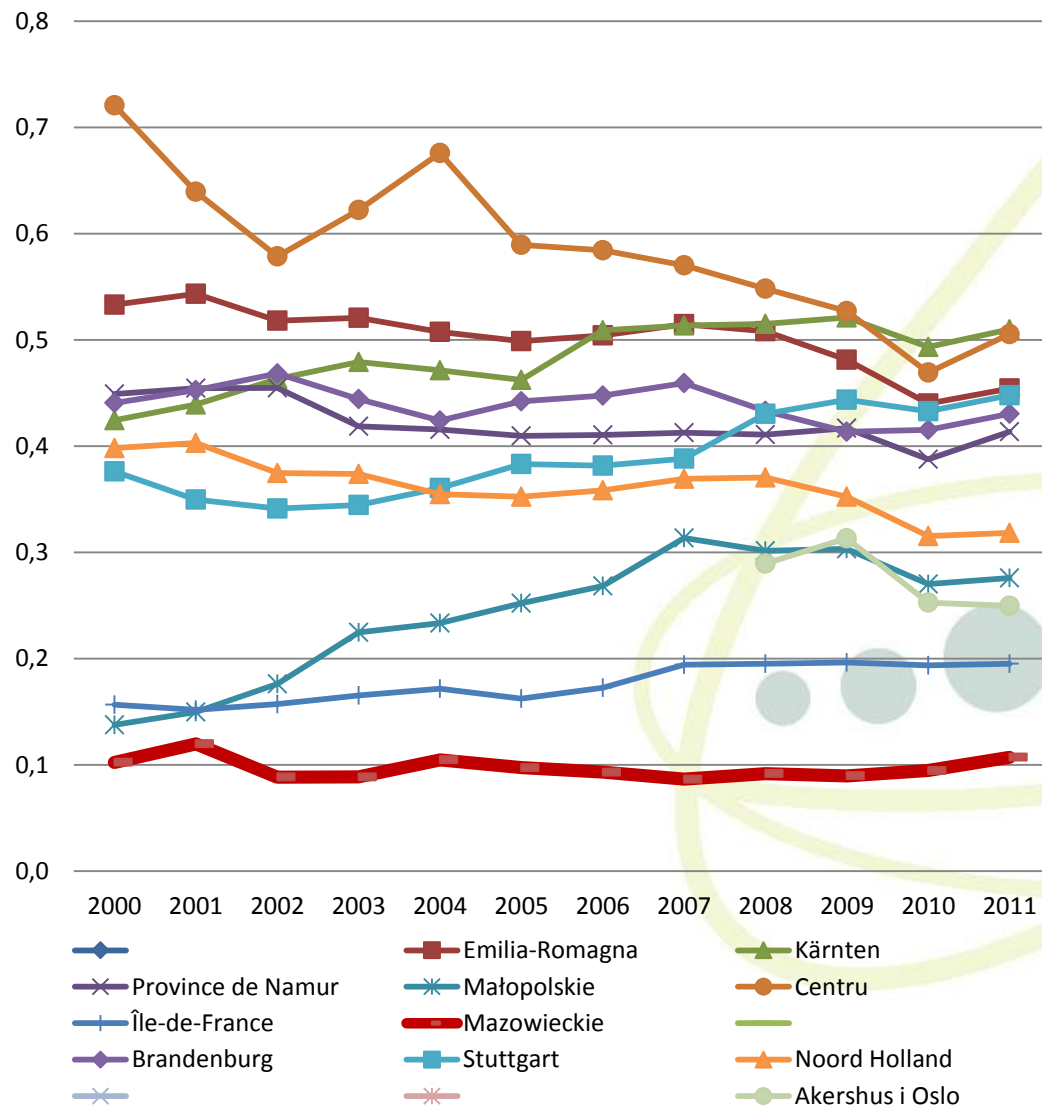
Poziom zróżnicowania wewnętrznego

Mierzony za pomocą:

- współczynnika zmienności PKB per capita

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia
Emilia-Romagna	2067	55
Province de Namur	2090	78
Centru	2035	23
Brandenburg	2176	164
Noord Holland	2053	41

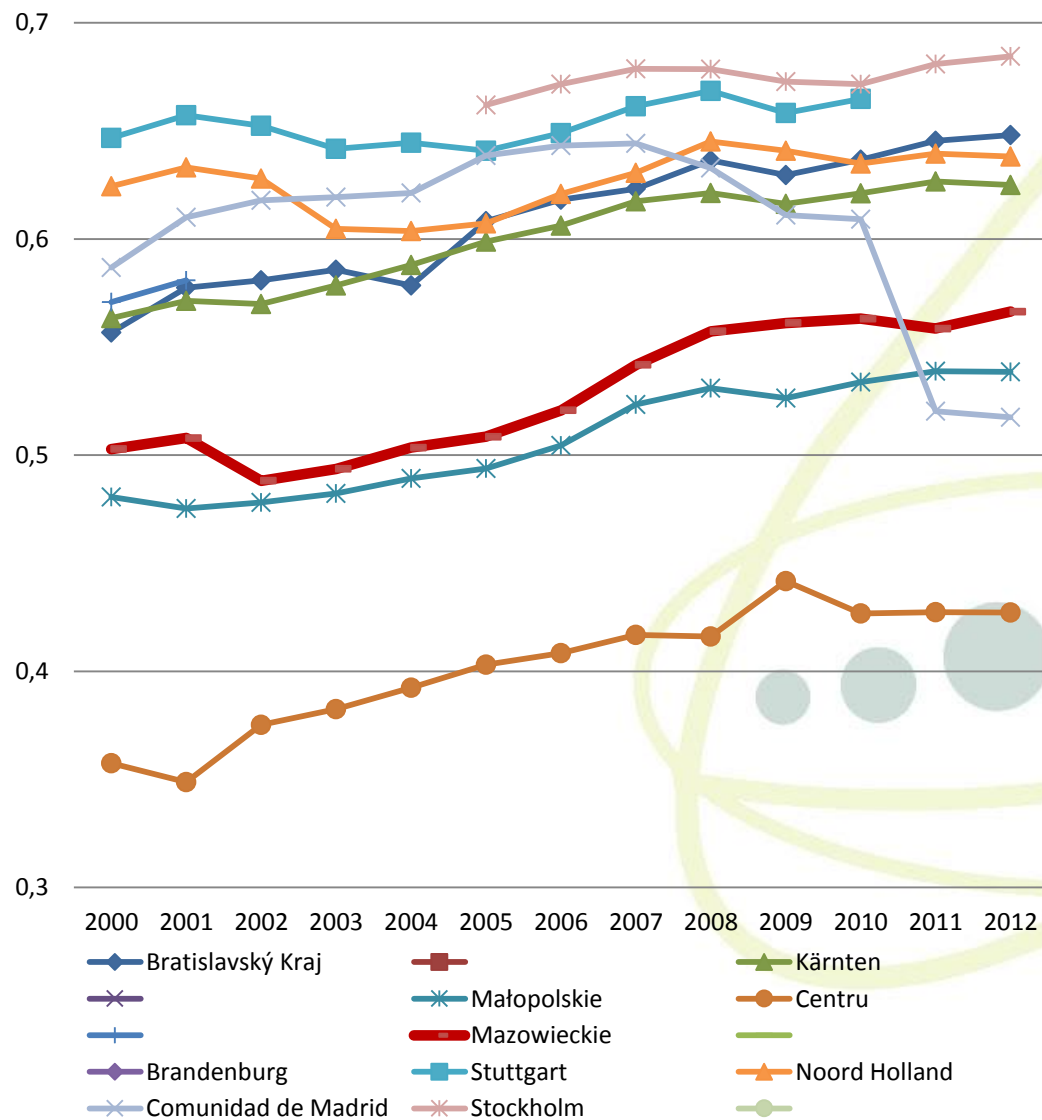

Ogólny poziom rozwoju

Ze względu na ograniczone zakresy danych, wyznaczenie punktu zrównania poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych było możliwe tylko dla wybranych regionów i ograniczonego zakresu wskaźników*.

Zrównanie poziomów rozwoju Mazowsza i regionów referencyjnych w czasie:

	rok dojścia	czas dojścia
Bratislavský Kraj	tendencja rozbieżna	
Kärnten	2063	51
Małopolskie	tendencja rozbieżna	
Centru	tendencja równoległa	
Stuttgart	2027	15
Noord Holland	2025	13
Comunidad de Madrid	2012	0

*pominięto wskaźniki z obszarów społecznych, innowacyjności i e-rozwoju

Konkluzje

- Mazowsze znajdowało się najczęściej w 2 połowie rankingów dla analizowanych 15 regionów
- Niskie pozycje województwa mazowieckiego w rankingach pod względem poziomów:
  - zróżnicowania wewnętrznego,
  - ochrony środowiska przyrodniczego,
  - e-rozwoju,
  - innowacyjności,
  - początkowo dobrej, lecz pogarszającej się z upływem czasu pozycji pod względem rozwoju gospodarczego, przedsiębiorczości, czy konkurencyjności.

Konkluzje

- Choć pozycja Mazowsza nie jest wysoka, to tempo i pozytywny kierunek zmian w regionie sugerują możliwość poprawienia się tej pozycji w przyszłości
- Mazowsze może w przyszłości dogonić pod względem poziomu rozwoju takie regiony jak:
  - Noord Holland - w 2025 r.
  - Stuttgart - w 2027 r.
  - Kärnten - w 2063 r.
- Ścieżki rozwoju dla Bratislavský Kraj, Małopolski i Centru nie wskazują na możliwość zrównania się w przyszłości ich poziomów z Mazowszem
- Stworzone w ramach badania narzędzie pozwoli zespołowi MBPR na coroczne monitorowanie zbliżania się lub oddalania Mazowsza od porównywanych regionów

Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie
00-410 Warszawa | ul. Solec 22
tel. 022 5184901 | fax 022 5184949
biuro@mbpr.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

